

Előfizetési ár:

Egész évre ... 10 kor.
Fél évre ... 5 kor.
Negyed évre ... 2.50 kor.
Havonként ... 90 fill.
Egyes szám ára 20 fill.

ASZÓDI HIRLAP

Hirdetéseket

mérsékelt áron felvesz
a kiadóhivatal.
Nyitlitter: minden sor
50 fillér.

A galgavölgyi községek közigazgatási, társadalmi és közművelődési hetilapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal a Petőfi-nyomdában,
Aszód, Főút 482. szám.

Felelős szerkesztő: DR. GLÜCK ADOLF.

Előfizetési, nyitlitteri és hirdetési díjak előre
fizetendők.

Az aszói járás.

Egyik szomszéd laptársunk a nagy politikától felbuzdulva járásunk: az aszói járás szervezése alkalmából pálcát tör a jelenlegi vármegyei közigazgatás felett — melynek végrehajtó szervei a járások — és mint egyedül üdvözítőt az állami közigazgatást állítja olvasói elé.

Ha csak ebben a keretben mozogna laptársunk véleménye — nem foglalkoznánk vele, lévén ez inkább politikai kérdés.

Ellenben érdekelnek bennünket azok a következtetések, melyeket laptársunk témájából levon, és az a fontosság, amellyel Aszódra és annak vidékére az új járás szervezése bir, kötelességünk képezi, hogy a kérdéssel — de nem politikai szempontból — mi is foglalkozunk.

Nem vitatkozunk senkivel afelett, hogy a mostani rendszer jobb-e, avagy az állami közigazgatás, de azt az elvet valljuk, miszerint az a közigazgatás a jobbik, amely közvetlen, mindenki által könnyen elérhető. Már pedig mindegy nekünk, akár az állam, akár a vármegye tisztviselője az, aki a közjólétért, amely a közigazgatásnak tulajdonképpeni célja, dolgozik és fáradozik.

Általában nagy a panasz, hogy a

járási közigazgatás a járások nagy kiterjedése és túlnagy népessége folytán nem áll a helyzet magaslatán. Ezek az állapotok tehát csak úgy lehet segíteni, ha a járásokat kisebbé, könnyebben bejárhatókká teszik.

Aszód községe már központi fekvésénél fogva is méltán számba jöhetett, hogy egy új járás szervezésénél annak székhelyéül szolgáljon és a vármegye intéző köreinek bölcs belátása folytán az új aszói járás, mint egyike a leghozzáférhetőbb, legkövetlenebb közigazgatási szerveknek már legközelebb fogja szolgálni a járás népének általános jólétét.

A járás szervezésének legfontosabb része: a tisztikar megválasztása azonban csak a jövő hónap közepén fog lezajlani.

Legfontosabbnak azért tartjuk ezt, mert nem a törvények jószágától függ egy államnak, illetve egy népnek a jóléte, hanem azoknak a férfiaknak a helyes megválasztásától, akik a törvényeket és rendeleteket az általános jólét érdekében kezelni és végrehajtani hivatva vannak.

Jövő hónap közepén fogja megválasztani a vármegyei közgyűlés azokat a férfiakat, akik hivatva lesznek ennek az új járásnak gondját viselni, akiknek mindenre kiterjedő figyelmétől várjuk, hogy a járás községeit a kultúra útján való előbbre

haladásra, a további fejlődésre sarkallani fogják, mert ettől függ az egész járás népének boldogulása.

Azoktól függ tehát a jó közigazgatás, akiket a vármegye az új járás élére fog állítani.

Vajha teljesednek az új járás közönségének az a reménye, hogy az aszói járás élére régi kipróbált, munkaszerető, nem bürokratikus, de a néppel együttérző tisztviselői kart fog állítani a vármegye.

v.

Hirek.

— **Március 15-ike Aszódon.** Ugy látszik, minél távolabb esünk a 48-iki eseményektől, annál nagyobb lesz a közömbösség a nagy idők emléke iránt. Aszódon is éppen csak az iskolák meg a polgári kör tartják meg a szokásos ünnepélyt; a nagy közönség — sajnos — már alig érzi szükségét, hogy a 48-iki vívmányok születése napját megünnepelje. Az utcán is éppen csak néhány zászló leng, de általános lelkesedésről vagy ünnepi hangulatról szó sincs már. Ha így haladunk, néhány év múlva a történelem lesz március 15-ike, a nép, a polgárság már csak a lapok hasábjairól fog tudomást venni az egykor szentnek tartott nemzeti ünnepéről. — **Az aszói polgári kör** hagyományaihoz híven az idén is megünnepelte március 15-ét, jóllehet nem abban a keretben, mint azt az előző években szokta. Az illetékes tényezők — talán nem bizva a

Sulamith.

Irta: Csengey Gusztáv.
(Folytatás.)

5.

— Nagy király! azt kérdelek, láttam-e új aranykocsidat, az egyiptomi Faraó ajándékát? — Nem láttam. Hát te tártad-e új illaterszénykémet, a jizreeli ifju ajándékát, a nárdussal, mirhával és kófer virággal megtöltött picit zacsót? — Nem láttad, mert az keblemen pihen. Te aludtál, mielőtt ide jöttél, az én kis illattartóm pedig illatozott nekem. Ó de csak — míg a király nyugvó párnáján volt, nárdusom csak addig adta illatát; kedvesem a mirhatartó, ez lesz az éjjel keblemen, kedvesem a kófer-virágfűrt Engedi szőleiben.

Az, aki a keleti virágos nyelvet ismeri s a keleti szokásokban jártas, megérti ezt a feleletet.

A parfümöt a keleti hölgyek nem úgy használták, mint a mi hölgyeink, t. i. folyadékban, amivel meglocsolják ruháikat, zsebkendőjüket. A keletiek az illatszert finom porrá törve kis zacskóba rakták s ezt a selyem, vagy aranyzsinóron függő illattartót keblükbe bocsátva viselték kelet divathölgyei.

Az illatszert a keleti nép mindennél többre becsüli. A régi héber udvarló is illatszerekkel megtöltött zacskócskát ajándékozott kedvesének. Az illattartó nemcsak az udvariasság jele, mint nálunk a bouquet, hanem ha a hölgy keblébe rejté, a szerelem záloga is volt.

Ha mind ezt tudjuk, csak akkor fogjuk föl Sulamith feleletének mély jelentőségét.

A finom felelet meglepte a királyt. Az alattvalói alázat, az udvariasság leggyöngédebb formájában adta meg elutasító választát.

A király megütközve nézett rá, de a leány nem emelte föl tekintetét, úgy maradt abban a meghajlott szerény állásban, szemét lesütve, keblén keresztbe font kezekkel.

A király ajka megnyílt, mintha még mondani akart volna valamit, majd ajkába harapott, megfordult s lassan elhagyta a sátorot.

Sulamith hallotta, mint lebben meg a sátor függőszárnya: mikor a léptek ehangzottak, fölemelte fejét, hosszan, mélyen sóhajtott föl s kimerülten roskadt egy kerevetre . . .

A függőny mögött leskelődő udvarhölgyek besie..ek hozzá s gyöngéd részvétellel vették körül. Sulamith fájdalommal nézett föl rájuk s most maga kérte, amivel azelőtt megkinálták:

— Erősítetek meg süteménnyel, enyhítetek

meg almával, mert beteg vagyok szerelemtől! — Óh csak az ő balja fejem alatt volna és jobbjá átfogna engemet! — Esdve kérlek Jeruzsálem leányai a gazellára, a mezők szarvasára, ne ébresszék, ne akarjátok fölgerjeszteni a szerelmet, míg neki nem tetszik! . . .

Az udvar leányai szájalommal nézték . . .

III.

A déli nap ereje aláhanyatlott már, hűs szellő hordta szét szárnyain a virágok illatát. Közelgett az alkonyat, de még világos nappal volt. Ilyenkor élvezi kelet népe a természet kellemét a lapos házfödélén, mert a keleti ember üdülő helye a házfödél. Ide vonultak föl a királyi hárem hölgyei is, hogy a friss, illatos levegőt szivhassák s gyönyörködjhessenek a vidék pompájában. Velük volt Sulamith is. Bágyadtan, félkarjára dőlve pihent párnás nyugvó helyén. Tekintete merengve függött a messze délvidék kékes halmain.

Egyszerre — mintha valami ismeretlen bűbáj fogta volna el, egész valója összereszent, halvány arcán rózsapiroság ömlött el s szeme tündöklött, mint a hajnalcsillag . . .

Kinn az utcán, a háremépület falai alatt

kedvező időjárásban — levették a napirendről a szokásos ünnepélyt, nem volt kivonulás a temetőbe Miskolczi sírházhoz s ezért a Polgári Kör csak diszközgyűlés alakjában hódolt a szabadság — egyenlőség — testvériség magasatos eszméjének. A diszközgyűlésen nagyszámban megjelentek a kör tagjai, de mint vendégek mások is sokan jelentek meg, akik a nemzeti ünnepély iránti érdeklődésről a kör diszközgyűlésén részt kívántak venni. Pont fél öt óraker nyitotta meg *Bentsok* János elnök a diszközgyűlést, ami után felcsendült a jelenlévők ajkán a Hymnus. Ezután *Lóvy* Jenő elszavaltta Barna Iván „Szolnoki sikon” című hazafias költeményét, majd *Kalina* Ernő felolvasta „Sárpataki fehér lilium” című saját alkalmi elbeszélését. Végül *Németh* Ferenc káplán lépett a közönség elé s keresetlen, de szívhez szóló szavakban méltatta a nap jelentőségét. A Szózat eléneklése után az elnök bezárta a diszközgyűlést. Ünnepeltek még a gimnázium, a leánynevelőintézet, a népiskolák, valamint a javítóintézet növendékei is.

— **Országos vásár.** Az aszódi tavaszi országos vásár f. hó 22-én lesz megtartva. A vásár látogatottságára igen kedvezőek a kilátások, mert a község nincsen zárlat alatt, vérszentes helyről mindennemű állat felhajtható. Hacsak kedvező lesz az idő és a tavaszi mezei munkálatok a népet nem fogják visszatartani, úgy igen sok vásároló népre van kilátásunk, ami a kereskedők és iparosok téli lanyha üzleti viszonyait hivatva lenne pótolni.

— **Halálozások.** A gyilkos gyermekbetegség a skarlát, amely úgy látszik Aszódon kipusztíthatatlan, ismét áldozatot követelt. F. hó 11-én ragadta el *Kalmár Aladár* gimn. I. oszt. tanuló, *Kalmár Lajos* polgártársunk 11 éves fiát. Sem szüleinek gondos ápolása, sem az orvosi tudomány nem tudták a betegség következménye elől megmenteni. Gyógyítás céljából a budapesti gyermek-kórházba vitték, azonban ott sem tehettek semmit életének megmentése érdekében, úgy hogy már másnapra elhunyt. F. hó 13-án a budapesti rákosi temetőben temették. Fogadják a mélyen sujtott szülők őszinte részvétünket.

— F. hó 13-án hunyt el özv. *Derekas Gáborné* szül. *Czinege Mária*, máv. tisztviselő nyugdíjas özvegye. Az elhunytban *Derekas Gábor* szakmári községi főjegyző édesanyját gyászolja. — Ny. b.

— **Március 15-ike Ikladon.** Az ev. templomban tartott ünnepi istentisztelet után az iskolás gyermekek serege nagyszámu illusztris közönséggel egyetemben az ujonnan épített diszes iskola egyik tantermében gyűlt össze. Hazafias énekek, szavaltatok és a nagy nap méltatása után a közönség lelkes hangulatban távozott. A vendégek között látható volt szerett főispánunk, gróf *Ráday Gedeon* neje, *Sárkány László* egyh. felügyelő, *Mayer Pál* lelkész és a község előjárósága részéről *Székegy Miklós* közs. jegyző.

— **A domonyi ev. népiskola** a jelen évben is a szokott lelkesedéssel ülte meg március 15-ikének ünnepét. A diszbeszédet *Szilárd János* lelkész, iskolaszéki elnök tartotta.

— **Március 15-ike.** A *versegi közművelődési olvasókör* március 17-én este 6 óraker az 1848. március 15-ike évfordulója alkalmából társasvacsorával egybekötött hazafias ünnepélyt rendezett a következő műsorral: 1. Hymnus, éneklés az ünnepelő közönség. 2. Megnyitó beszéd, tartja: *Acsay Vilmos*. 3. Talpra magyar, szavalja: *Kiss Gyula*. 4. Szabadságharc, felolvassa: *Gusztin Mihály*. 5. Ismét magyar lett, szavalja: *Szigeti Gizuska*. 6. Szabadsághoz, szavalja: *Csatáry József*. 7. Szózat, éneklés: az ünnepelő közönség. A műsor után közvacsora volt.

— **A hódítás titka.** A szerelem utja a gyomron át vezet a szívhez. Hány szép leány maradt pártában, mert a háztűznöző fiatal embernek nem volt kedve korgó gyomorral udvarolni! S hány szerelmi házasság bomlott föl, mert a fiatal menyecske napról-napra kozmás kotyvalékkal traktálja a férje urat! E veszélyek ellen biztosíthatják magukat és leányaikat a mamák, ha a „Háztartás”-ból, *Kürthy Emilné* pártatlanul álló szaklapjából merítik háztartási ismereteiket. Mert ez a kitűnő lap immár a 18-ik esztendei fennállása óta évről-évre ezernél több kipróbált, pompás receptekkel szolgál olvasóinak, mindama többi, a városi és falusi háztartásra vonatkozó tanácsok mellett, melyek minden jó gazdasszonynak kincset érnek. A „Háztartás” tíz naponként, diszesen illusztrált füzetekben jelenik meg. Ára 1/4 évre 3 kor., félévre 6 kor., egy évre 12 kor. Az előfizetési pénzek *Erdős József* kiadótulajdonoshoz czimzendők (Budapest, VI., Eötvös-utca 36.), aki készséggel küld mutatványszámokat is.

— **Purimbál Domonyban.** Igen jól sikerült táncmulatságot rendezett a domonyi izraelita ifjuság a domonyi izraelita templom javára

március 3-án. A zenét az acsai cigány-zenekar szolgáltatta. Anyagiilag is jól sikerült a bál, amennyiben 110 korona tiszta jövedelem jutott a jótékony célra. A siker oroszán része *Fischer Mariska* és *Róth Margitka* fáradhatatlan és ötletes rendezésének javára írható. A mulatságon felül-fizettek: *Fischer Ede*, *Dancz Sándor*, *Schuchtar Brunó*, *Vasváry Ferenc*, *Fischer Jakab*, *Kohn Lajos*, *Kondor Oszkár*, *Róth Testvérek*, *Glück Ödön*, *Ulmer József*, *Leopold Zsigmond*, *Lengyel Rezső*, *Schütancz Márk*, *Kövesi Adolf*, *Lindenbaum Ignác*, *Strimecz Adolf*, *Ring Gyula*, *Reiner Testvérek*, *Reiner József*, *Vas Mór*, *Weisz Mór*, *Kohn Sándor*, *Klein Gyula*, *Aszódi nőegylet*, *Aszódi leányegylet*, *Valdmann Samu*, *Grossner Sándor*, *Grossner Mór*, *Hirschler Ignác*zné.

— **Csak Mautner-féle** magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számítógazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **Gazdasági szakelődás.** Püspökhatvan községben március 12-én mintegy 120 főnyi hallgatóság előtt tartott szakelődást *Gyulai Károly* tanár szakelődó a műtrágyázásról. Osztatlan figyelem és érdeklődés kísérte az elődást, melynek gyakorlati eredménye mutatkozik abban, hogy a helybeli gazdakör több tagja gazdaságában máris kísérletezik a műtrágyával.

— **Tűz.** Tegnap hajnali 1/4 óraker kigyuladt a *Dénes Jenő* tulajdonát képező volt *Brünauer-féle* korcsma melléképületének a teteje. A közeli fűtcán lévő tüzesetnél hamarosan megjelent helybeli tűzoltóságunk *Matoicsy Kálmán* parancsnokkal az élén, azonban a háztetőt már megmennteni nem lehetett, így a tűzoltók buzgalma csak odairányult, hogy a tűz tovaerjedését meggátolják. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen; gyújtogatást sejtene, habár a hatóság eddig bizonyosat még ki nem derített.

— **Elgázolta a vonat.** *Katona István* bagilakos f. hó 13-án este 10 óraker a Budapestről érkező vonatról leugrott a bagi megállónál, azonban oly szerencsétlenül, hogy a vonat alá került. *Katonát* súlyos sérüléseivel az első segélynyújtása után *Budapestre* a *Rökus-kórházba* szállították, ahol még ma is élet-halál között lebeg.

valami forró dal zendült meg a kinnereth hurjainak lágy kíséretével:

Kelj föl oh kedves, jövel én szépem!
Lám az esős tél elvonult régen,
Nyit a virág is, itt a dal ideje,
Gerlice bug már, zeng a vidék bele.
Fügefá bimbózik, ága virul,
Illat árad szőlőnk dombjairul,
Hajt a virág is a venyigéjén...
Kelj föl oh kedves, jössz te elém...

Sulammith fölugrott, egész valója remegett...
Hirtelen fölkapta a mellette heverő hangszert és ajkán megzendült a jizreeli szőlőhegyek pásztordala:

Fogjatok rókákat,
Kicsi rókafiat,
Szőlőhegyünk szenved
A pusztítók miatt;
Pedig szőlőhegyünk
Virágozik már nekünk.
Szeretómé vagyok én,
Szeretóm meg az anyém,
Aki ott legeltet a
Liliumok mezején.
Míg a nappal kihűl s az árnyék elmúlik,
Fordulj meg kedvesem, szép csendes alkonyig;
Légy mint a gazella, vagy mint a szarvasgim,
Mely fenn a hegyeknek jár hasadékaín.

Valami csodálatos diadalkiáltás harsant meg odalenn... Azután csendes lett minden...
Sulammith leveté magát arccal a szőnyegre és ajka rebegett halkán:

— Abiél itt van, Abiél értem jött ide.
Óh adj neki tanácsot és diadalt, Izráel Istene!
Tanácsot és diadalt... egy király ellen!...
Ha tudta volna, mit tervez az a király.

Salamon nem csak bölcs ember volt, hanem okos is. A finom visszautasításból azonnal kitalálta, hogy ezt a leányt egyszerű háremnövé nem teheti, de háreme urnőjévé talán igen. Sulammithot megalázni nem lehet, de fölemelni — hátha?

Sok nő feledte már el első szerelmét a dicsőségért.

Kiadta parancsát, hogy Sulammithot a király menyasszonyának jelentsék ki az udvarban s mutassák be anyjának.

Másnap reggel az udvar népe díszbe öltözött. Fényes kíséret vitte Sulammithot az anyakirálynéhoz *Bethsabé*hoz. Az ősrégi ének élénken írja le a díszmenetet:

Ki az, ki feljön a pusztából, mint füst-oszlop?... körülárasztja myrrha, tömjén és az árus mindenféle illatpora.

Ime *Selómóh* divánja, körülte hatvan vitéz

Izráel erősei közül, mind kardviselő, hadban jártas, mindegyiknek kardja függ oldalán éjjeli támadás miatt.

Gyaloghíntőt csináltatott magának *Selómóh* király *Libánon* fájából, oszlopait ezüstből csinálták, támasza arany, ülése bíbor, közepén kirakott — *Jeruzsálem* lényai epednek azért.

Jertek ki, nézzétek meg, *Sion leányai*, *Selómóh* királyt, koszoruját, amelylyel anyja megkoszoruzta menyegzőjének napján, szíve örömeinek napján.

Bethsabé kegyesen fogadta fia menyasszonyát.

— Kérj valamit — szólt hozzá az anyakirályné, — hogy első kívánságodat én teljesíthessem.

Sulammith meghajolt a földig, azután föl-emelve a fejét, mondá:

— Óh királyné, Izráel hatalmának kiforrása, királyom anyja! adj nekem egy szelid hű rabnőt, akit megtanítsak apró szokásaimra, aki öltöztessen, úgy ahogy én kívánom.

— Keveset kívánsz, olyat, amit úgy is megadtam volna. Nem egyet, százat kapsz egy intésekre.

— Éppen ez a kegy, amit kérek; ne százat, csak egyet adj; a hűség ritka.

(Folytatása következik.)

— **Összeírják a választókat.** A vármegye központi választmánya legutóbbi gyűlésében intézkedett, hogy Pestmegye képviselőválasztóinak névjegyzékét 1913-ra elkészítsék. Erre a munkára minden választókerületbe bizottságokat küldött ki. A váci választókerületben három bizottság működik: 1. Csomád, Kálnémedi, Órszentmiklós, Szada, Szód, Vácbotyán, Vácduka, Váchartyán, Vácrátót és Veresegyház községekben élők: Rónay Géza Veresegyház, küld. tag: Sáfár Béla Órszentmiklós és Szabó László Órszentmiklós, póttag: Kopa Lajos, Váchartyán. 2. Acsa, Aszód, Csóvár, Domony, Galgagyörk, Galgamácsa, Iklad, Kartal, Püspökhatvan, Püspökszilágy, Väckisujfalú, Verseg és Zsidó községekben élők: dr. Gaaál Elek Gödöllő, küld. tag: Székely Miklós Iklad és Bugár János Galgamácsa, póttag: Trupp Antal Püspökhatvan. 3. Vác városban. Elnök: Göndör Sándor dr. Vác, küld. tag: Récei Gyula és Sommer Gyula Vác, póttag: Oberländer József dr. Vác. Az összeírásoknak március 15—30-ika közt kell megtörténnie.

— **Gyakorlati baromfitenyésztési tanfolyam.** A gödöllői magyar királyi baromfitenyésztő munkásnőket képző iskolában állandó gyakorlati baromfitenyésztési tanfolyamot tartanak. A tanfolyam célja kizárólag női növendékeket a baromfitenyésztés minden ágában általában és mindenféle munka ellátására gyakorlatilag kiképezni. Az oktatás gyakorlati: a növendékek az iskola telepén előforduló és a baromfitenyésztéssel kapcsolatos mindenféle, valamint kerti munkát végezni kötelesek. A felvétel iránt a kérvények az iskola vezetőségéhez címezve Gödöllőre bármikor benyújthatók. Felvételi feltételek: 1. 16 évet betöltött és 30 évet meg nem haladt életkorának igazolása (cselédkönyv); 2. erős, egészséges testalkat igazolása orvosi bizonyítvánnyal; 3. a magyar nyelv tudása; 4. annak igazolása, hogy a belépni óhajtó irni, olvasni tud (elemi iskolai bizonyítvány); 5. védhímlőoltási bizonyítvány. Az iskolánál ezidő szerint 12 hely van rendszeresítve, havi és személyenkénti 50 korona fizetéssel, melyből a növendékek teljes ellátására 35 koronát fordítanak, 15 koronát pedig a növendékeknek fizetnek ki.

— **Az „Unió“ élet- és gyermekbiztosító intézet m. sz.** (Első leánykiházasító egyesület) március hó 5-én tartotta 49-ik rendes közgyűlését dr. Wittmann Mór elnöklése és számosan megjelent szövetkezeti tagok élénk részvétele mellett. Az igazgatósági jelentés kegyeltes szavakkal emlékszik meg a mult esztendőben elhunyt Schwarcz Ármán elnökről, aki 42 évnél tovább az intézet élén állva, elévülhetetlen érdemeket szerzett annak szolgálatában; megemlékezés történt továbbá a mult esztendőben szintén elhunyt érdemes igazgatósági tagról, néhai Herzfeld Zsigmondról, aki ugyancsak évtizedeken át buzgó támogatója volt az intézet érdekeinek. A jelentés üzleti része és a mérleg az egész vonalon csak oly számokat és tételeket tartalmaz, melyek az intézet haladásáról tanuskodnak és amelyek közül csupán a legjellemzőbbeket emeljük ki. Esedékes tőkék címén a mult esztendőben kifizetésre került 1,797.112 K 32 f., az előző évnél 258.406 K 30 fillérrel több. A díjbevétel 3,751.234 K 73 f.-ről 4,134.444 K 05 f.-re és a kamat bevétel 686.726 K 41 f.-ről 761.249 K 20 f.-re emelkedett, a díjtartalék pedig 17,555.478 K 72 fillérről 19,174.775 K 31 f.-re, tehát 1,619.296 K 59 f.-rel gyarapodott, mely tartalék kizárólag elsőrendű értékekben nyerik fedezetüket. A hivatalnoki nyugdíjalap összege 442.879 K 14 f. és ennél az emelkedés 53.374 K 88 f. Folytatólag jelentés történik egy részvénytársaság alakításáról, mely „Unió“ biztosító részvénytársaság cím alatt a népbiztosítás művelésének céljából alapított. Az alaptőke 2,000.000 K, amelyre eddig 50%-os befizetés történt. Az igazgatóságban helyet foglalnak: dr. Wittmann Mór, dr. Szivák Imre, dr. Wickenburg Miksa gróf, Pallavicini Béla örgróf, Kohn Arnold, Tsuk Sándor, Friedländer Izidor, dr. Wittmann Ernő és Kovács Imre. A felügyelőbizottságba választottak: dr. Alexander Bernát,

dr. Simonyi Zsigmond, dr. Reich József, Héger József és Epsiein Siegfried. A hivatalnoki nyugdíjalap javára 10.000 K átutaltatott. Miután dr. Siegiescu József országgyűlési képviselőtag indítványára dr. Wittmann Mór elnöknek, az ősszigazgatóságnak, a felügyelő-bizottságnak, valamint Kohn Arnold vezérigazgatónak és Friedländer Izidor igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak és a tisztviselői karnak elismerésüket kifejezik, áttérnek a szövetkezet-vezetőségének megválasztására. Az igazgatóságba megválasztottak az előző igazgatóság tagjai és mint új tagok Friedländer Izidor és dr. Werner Gyula. A felügyelő-bizottságnak és választmányak tagjai szintén újabb megválasztottak, a választmányban pedig mint új tagok Augenföld I. Leo, dr. Epstein László, Fleischmann Sándor, dr. Grauer Vilmos, Kemény Mór, Kovács Róbert, dr. Lang Ignác, Röser A. Edvin és dr. Siegiescu József urak kerültek. A közgyűlés dr. Wittmann Mór elnök élénk éltetésével ért véget. A közgyűlést az igazgatóság alakuló ülése követte, amelyen dr. Wittmann Mór elnökké, dr. Szivák Imre és dr. Vázsonyi Vilmos alelnökké választottak.

Közgazdaság.

Gyulay Károly gazd. akad. tanár 1912. március hó 8-án az aszódi gazdakörben tartott előadása a *mütrágyáról s annak helyes alkalmazásáról*.

A növények életük fentartásához épen ugy tápláló anyagot kívánnak, mint az állatok. A növény a talajból táplálkozik, a talajban kell meglenni azon tápláló anyagoknak, melyeket a növény saját növekedésére, testének táplálására fordíthat.

Kérdés, megvannak-e ezek a növényi tápláló anyagok a talajban és elegendő mennyiségben vannak-e? Minden talajban van tápláló anyag, de nem a szükséges mennyiségben. A talaj alkotó részei az eső, a nap melege, a hideg behatása következtében lassacskán elmállanak s vízben oldható növényi tápláló anyagokká változnak. Ezen a természetes uton azonban csak kevés vízben oldható növényi tápláló anyag képződik, ami elegendő ugyan arra, hogy a talaj minden 3-ik, 4-ik évben silány termést adjon, de távolról sem elegendő arra, hogy minden évben dus terméseket arathassunk róla. Hiszen ha a földet semmiképp sem trágyázzuk, akkor évről-évre kisebb terméseket ad, míg végre termőképessége teljesen megszűnik.

Mesterségesen kell tehát belejuttatni a növényi tápláló anyagokat a talajba s minél jobban tudjuk így fedezni a növény tápláló anyagszükségletét, annál nagyobb terméseket biztosítunk. De mert mi e tekintetben kevésbé vagyunk jártasok, mint pl. Németország gazdaközönsége, azért Magyarország termésátlagai sokkal kisebbek, mint a németországiak.

A növény tápláló anyagait vagy istállótrágya, vagy mütrágyák alakjában juttatjuk a talajba. Magyarország csekély állatállománya azonban oly kevés istállótrágyát termel, amennyi távolról sem fedezi a folytonos termelés következtében mutakozó nagy mennyiségű növényi tápanyag szükségletét. Sokkal kevesebb istállótrágyát termelünk, mint a mennyire multhatatlanul szükségünk volna s ez az oka, hogy termésátlagunk 10 év óta semmit sem emelkednek, noha más államokban, Németországban, Belgiumban megkétszereződtek.

Az istállótrágyában mutakozó hiány pótlására tehát a mütrágyázáshoz kell nyulnunk, mert csak a mütrágyák segítségével vagyunk képesek a talajnak visszaadni azt a tápláló anyagmennyiséget, amelyet a növények onnan évről-évre kivonnak.

A mütrágyák egyáltalán nem szorítják háttérbe az istállótrágyát, csak annak hatását fokoz-

zák, miáltal lehetségessé válik, hogy kevesebb istállótrágyával és mütrágyával sokkalta nagyobb terméseket érjünk el, mint csak istállótrágyával.

A növények különböző szükségletét csak a mütrágyákkal élethezük ki s így kétségtelen, hogy az a gazda ér el legnagyobb terméseket, aki az istállótrágya hatását mütrágya hozzáadásával fokozza.

Nagy előnye a mütrágyáknak az is, hogy kis mennyiségben sok tápláló anyagot tartalmaznak és a legtávolabb fekvő vagy nagyon rossz utakon elérhető földekre is könnyen kivihetők. Egy métermázsza szuperfoszfát pl. annyi foszfort tartalmaz, amennyi csak 8—10 szekér istállótrágyában van. Kétszer is meggondolja a gazda, amíg 8—10 szekér istállótrágyát felfuvaroz a hegy tetején levő szántóföldjére, ellenben az egy métermázsza szuperfoszfátot könnyedén felviszi oda.

A növények által szükségelt tápláló anyagok a következők: a foszorsav, a nitrogén (légeny), a káli és a mész. E növényi táplálóanyagok közül a káli és a mész — eltekintve a homoktalajoktól — a legtöbb hazai talajban ma még elegendő mennyiségben található, tehát kötött (agyag) talajokba káli mütrágyát csak kivételes esetekben kell adnunk. Ellenben a nitrogén, különösen pedig a foszfor, a legtöbb hazai talajban nincs kellő mennyiségben, az gazdának tehát inkább ezeknek a pótlásáról kell gondoskodnia.

A talaj nitrogén tartalma leginkább korhadó növényi és állati részekből keletkezik, de a nitrogén a levegőnek is egyik alkotórésze és egyes növények a levegőből is kivonják és lekötik. Ha azonban nem juttatunk a talajba korhadásra alkalmas vagy nitrogént tartalmazó trágyákat, akkor lassacskán kiapad a föld készlete s ezzel párhuzamosan csökken az illető talaj termőképessége is. Nitrogént juttathatunk a talajba az istállótrágyában, zöld trágyában és mütrágyákban legalkalmasabban *chiliasaltrón* alakjában.

Ha szántóföldjeinket minden harmadik évben dusan ellátjuk istállótrágyával, akkor ezzel is annyi nitrogént juttatunk a talajba, amennyi a növényzet fejlődéséhez szükséges. Ebben az esetben nem szükséges nitrogén-mütrágyát adni a talajnak. Ha azonban csak minden 4., 5., 6-ik évben láthatjuk el talajukat istállótrágyával, ugy nem jut annyi nitrogén, amennyi bő termésekhez szükséges, ezt a hiányt tehát másképp kell pótolni. Pótolhatjuk pedig zöld trágyával vagy salétrommal.

A nitrogén mellett a foszfor a növények legfontosabb tápláló anyaga. Különösen a gabonafélék kívánják szemképződésükhöz nagymennyiségben s ezek nagy termést csak olyan talajban adhatnak, amely sok foszfort tartalmaz. A magyar gazda régi idők óta nagyon sok gabonát termel s ezáltal igen sok foszfort vet ki a talajból és az elvont nagymennyiségű foszfort istállótrágya alakjában nem adta vissza talajának, miután gabonaterményeit nem állatjaival etette fel, hanem piacra vitte és eladta. Ez az oka annak, hogy a magyarországi talajok általában véve foszforsegregények s dus termésekre csak ugy számíthatunk, ha mesterséges foszfortrágyákkal is ellátjuk talajukat. Az istállótrágya tartalmaz ugyan foszfort is, de aránylag igen keveset.

Folyt. köv.

Hirdetések
a kiadóhivatalban
vétetnek fel. : :

Menetrend: Budapest—Aszód—Hatvan és vissza.

Budapest k. p. u. indul	reggel 5 ³⁰	reggel 6 ²⁵	reggel 6 ⁵⁵	reggel 8 ¹⁰	reggel 8 ³⁵	d. u. 12 ³⁰	d. u. 2 ³⁰	d. u. 3 ⁰⁰	d. u. 5 ¹⁰	d. u. 5 ⁵⁵	este 6 ¹⁰	este 7 ³⁵	este 8 ⁰⁰	éjfel 10 ²⁵	éjfel 11 ¹⁰	éjfel 11 ³⁵
Aszód --- érkezik	7 ⁵⁸	7 ²⁵	8 ³⁵	9 ⁴⁰	10 ¹⁶	2 ⁰⁷	4 ²⁰	3 ⁵⁴	6 ¹⁷	7 ¹¹	8 ²⁹	9 ¹²	9 ³²	11 ⁴²	1 ⁰⁰	1 ²²
Aszód --- indul	7 ⁵⁹	7 ²⁵	8 ⁴⁰	9 ⁴¹	10 ¹⁸	2 ²³	4 ²²	3 ⁵⁴	6 ¹⁸	7 ¹²	8 ³⁰	9 ¹³	9 ³³	11 ⁴³	1 ⁰³	1 ³⁰
Hatvan --- érkezik	8 ²⁵	7 ⁴¹	9 ⁰⁷	10 ⁰⁹	10 ⁴²	2 ⁴⁹	4 ⁵⁰	4 ⁰⁸	6 ²⁵	7 ³⁸	9 ⁰²	9 ³⁹	9 ⁵⁴	12 ⁰⁵	1 ³³	1 ⁵⁴
Hatvan --- indul	éjfel 2 ²²	éjfel 3 ⁰⁷	éjfel 4 ³¹	reggel 5 ¹⁷	reggel 6 ¹⁰	reggel 6 ⁴⁵	d. e. 7 ³⁰	d. e. 8 ⁵⁰	d. e. 11 ⁴⁰	d. u. 12 ¹⁰	d. u. 1 ¹²	d. u. 4 ³⁵	este 6 ¹²	este 6 ⁵⁷	este 8 ⁰⁸	este 9 ³³
Aszód --- érkezik	2 ⁵³	3 ³⁰	4 ⁵⁵	6 ¹⁵	6 ³²	7 ¹¹	7 ⁵²	9 ⁰⁸	11 ⁵⁷	12 ³⁶	1 ³⁰	5 ⁰⁷	6 ³⁴	7 ²⁵	8 ²⁵	9 ⁵¹
Aszód --- indul	3 ⁰³	3 ⁴⁴	4 ⁵⁶	6 ¹⁶	6 ⁴²	7 ¹³	7 ⁵³	9 ⁰⁸	11 ⁵⁷	12 ³⁷	1 ³⁰	5 ⁰⁹	6 ³⁵	7 ²⁶	8 ²⁵	9 ⁵¹
Bpest k. p. u. érkezik	5 ¹⁰	5 ³⁰	6 ³⁰	7 ⁴⁰	8 ¹⁵	8 ⁴⁵	9 ²⁵	10 ²⁰	12 ⁵⁰	2 ¹⁵	2 ³⁰	6 ⁵⁵	8 ⁰⁹	8 ⁵⁰	9 ²⁰	10 ⁵⁰

A vastag számok gyorsvonatot, a vékony számok személyvonatot jeleznek.

Dolcsó háztelkek

megszerezhetők Aszód községe közepén, a község háza mellett megnyitandó új utcamentén, közel a piac-hoz. Kedvező feltételek megtudhatók a tulajdonos —

Weiner Lipótnál

Aszód, 8-26 Fő-utca.

Bárhol hirdetett könyv vagy zenemű ugyanolyan árban

□ □ beszerezhető az □ □

Aszódi Petőfi-nyomda

könyv- és papirkereskedésében is.

KIADÓ LAKÁSOK

cimeit megtudhatók a kiadóhivatalban.

Pártoljuk a honi ipart!

Tisztelettel hozom tudomására a nagyérdemű közönségnek, miszerint a már hat év óta fennálló és állami gépekkel felszerelt

asztalos ipartelepemet

újabb fage munkáló gépekkel kiegészíttem; a szabadkézi munkáknak pontos kivitele érdekében pedig szakképzett munkavezetőt alkalmazok. Ezen körülmények folytán abban a helyzetben vagyok, hogy az épület- vagy bútorsztalos-szakmába vágó nagybecsű megrendeléseit a lehető legpontosabban és jutányos árban, a leggyorsabban elkészíthetem. Mindennemű javítási munkálatokat is elvállalok és azokat szakszerűen elvégzem.

Nagybecsű pártfogást kérve, kiváló tisztelettel

4-12 **NÉMEDY BELA**

épület- és bútorsztalos ASZÓDON.

Pártoljuk a honi ipart!

Üzletmegnyitás.

Tisztelettel tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek, hogy Aszódon a dr. Hercz-féle házban

fűszer-, vas- és gazdasági gép-kereskedést

nyitottam. Minthogy a legjobb árut a legelső forrásból szerzem be, remélni bátorkodom, hogy vevőimnek bizalmát szolid kiszolgálással és szigorúan szabott, jutányos árakkal sikerül megnyernem. Segítségemre lesz még üzletvezetőm Radó Henrik ur, ki e szakmát Aszódon már 15 év óta gyakorolja, tehát Aszód és vidéke közönségének szokásait és szükségletét teljesen ismeri. Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását és vagyok tisztelettel

1-13 **Weisz László, Aszód.**

Nemesített gyümölcsfa-csemeték

(alma, körte, cseresznye, meggy, szilvafélék, barack) eladók az aszódi községi faiskolában. Bővebb fölvilágosítást nyújt

Perényi Rezső

igazgatótanító, faiskolakezelő,

DÉNES JENŐ — ASZÓD

fűszer- és gyarmatáru nagykereskedő.

A Mc. Cormick amerikai mezőgazdasági gépgyárak képviselője.

— Ajánlja dús raktárát a szakmába vágó összes cikkekben. —

Szolid bevásárlási forrás!

9-52

ÉRTESÍTÉS.

Alulírottak tisztelettel értesítjük a villamos világítást berendezni óhajtó közönséget, hogy

villamos berendezések

elkészítésére társultunk, úgy falba fektetett Bergmann rendszerű, valamint falon kívüli zsinórszerelést, továbbá erőviteli szereléseket a legjutányosabban elvállalunk. Raktáron

tartunk izzó lámpákat, biztosítékokat és minden szakbavágó cikket.

Mély tisztelettel **Juhász Lajos** 2-26 **Polacsek Dezső**

jav. int. főgépész. bádigos és szerelő.

Kaszás Lajos éttermeiben

Budapest, Rákóczi-ut. A Nemzeti színház—Vigopera- és a Rókus-kórház közelében. — Kitűnő konyha, Kőbányai és Pilseni sörök. Közkedvelt saját termései csopaki borok. Elsőrendű kiszolgálás.